

23.8.2017

DigiNYT-seurantaryhmä

Aika Ke 23.8.2017 klo 9.00–11.15

Paikka VM Mariankatu 9, nh. Jakovara

Osallistujat	Olli-Pekka Heinonen, pj. Pekka Ala-Pietilä Tuomas Vanhanen (saapui 10.15) Anna-Maija Karjalainen (poistui 11.00) Timo Laitinen (poistui 9.55) Mikko Kosonen (poistui 11.06) Nina Nissilä	Riku Jylhänkangas Janne Kerkelä Mikael Grannas Pekka Soini (poistui 11.07) Tommi Karttaavi Ville Peltola, etäyhteydellä Tuomas Pöysti (poistui 10.17)
	Hannu Hämäläinen (vierailija) Olli-Pekka Rissanen (vierailija)	Aleksi Kopponen, siht. Marjut Siintola, siht.

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen.

2 Edellisen kokouksen muistio (7.6.)

Hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio.

3 Kehkeytyvä ekosysteemi: Tieto liiketoiminnan ja tutkimuksen mahdollistajana (esimerkkinä sote-tietojen toissijainen hyödyntäminen)

Alustus: Hannu Hämäläinen, STM

Alustuksessaan Hannu kävi läpi sote-tietojen toissijaista käyttöä, lupakäsittelyä, uuden lain mukaisia toimijoita, joita ovat lupaviranomainen ja palveluoperaattori, joka olisi osakeyhtiö, Isacuus-hankkeen rahoittamia esituotantohankkeita ja selvityksiä sekä asioita, jotka mahdollistuvat lakipaketin myötä. Lopuksi hän esitteli työn etenemisen ja vaiheistuksen:

- Lakipaketti virkamiesten ja ministeriöiden johdon valmistelussa
- Budjetti- ja budjettilakiehdotus
- käsittely 8-9/17 valtioneuvostossa
- lait voimaan vaiheittain 2018 alusta
- lupaviranomaisen valmistelu
- palveluoperaattorin (=Oy) valmistelu

Hannu kertoi, että sote-tiedon hyödyntäminen oli myös 15.8. pidetyn ekosysteemifoorumin ensimmäisenä kehkeytyvänä ekosysteeminä. Tilaisuudessa oli hyvä fiilis. Asioihin, joita tehdään, on kiinnostusta, tilaisuus oli täynnä (noin 100 osallistujaa). Hannu kävi läpi ekosysteemifoorumin toimenpiteet ekosysteemin kehkeytymisen vauhdittamiseksi (liite. Hannu Hämäläisen esitys):

Aleksi muistutti, että pidetty ekosysteemifoorumi oli Olli-Pekka Heinosen esitlemä ja hallituksen puoliväliriihessä hyväksymä toimenpide ekosysteemien kehkeytymisen kiihdyttämiseksi. Työssä valittiin 5 kehkeytyvää ekosysteemiä, joista jokaisella on omat vastuuhenkilöt.

Keskustelussa tuli esille, että

- sektorirajat ylittävän kehittämisen rahoitus on vaikeaa. Kaikilla olisi intressi tekemiseen, mutta toimintamalli ja säännöt vaikeuttavat tekemistä. Sääntöjä ja toimintaa pitää voida muuttaa.
- Innovaatiotoimintaa pitää rikastaa Suomessa, jotta saadaan ulkomailta osaajia. Tavoitteena pitäisi olla, että Suomen rajojen sisäpuolella pitää voida hyödyntää dataa, jolloin datalla ei välttämättä olisi erillistä hintaa. Edellytyksenä pitää kuitenkin olla yksikön tms. perustaminen ja työpaikkojen luominen Suomeen. Tietoa ei voisi ostaa, jos dataa hyödynnetään muualta kuin Suomesta käsin. Ilmaiseksi ei siten pidä antaa dataa ellei siitä saada Suomeen hyötyjä. Todettiin, että tässä Suomi voisi hyvinkin pitää tiukkaa linjaa.
- Valtion kehitysyhtiö VAKE Oy:llä on rahaa, jota myös voitaisiin hyödyntää.
- palveluoperaattorista (Oy) pitää olla kuvattuna liiketoimintasuunnitelma ja toimintamalli. Liiketoimintamallin kehittäminen on työn alla. Palveluoperaattorin palvelu voisi olla tietojen yhdistäminen ja jalostaminen esim. ympäristötietojen yhdistäminen terveystietoihin. Yhtiö ei olisi budjettirahoitteinen.
- yritykset ovat valmiita maksamaan palvelusta.
- esitetty on malliesimerkki siitä, mitä on haettu koko ajan. Yhdellä suunnalla syntyy kansalaisille parempia palveluita, lisää työpaikkoja ja investointeja Suomeen. Ekosysteemifoorumissa syntyy yhteistä tietoisuutta ja ymmärrystä, mistä on kyse. Voisi olla työskentelyä ohjaava kannustin. On hyvä, että tämä on valittu ensimmäiseksi kokonaisuudeksi.
- asian viestintä ja tietoisuuden lisääminen on tärkeää.

Esitettiin kolme kysymystä Hannulle:

1. Minkälaista tukea STM tarvitsee, jotta sote-tietojen toissijainen käyttö pääsee käynnistymään?
2. Tarvitaanko budjettiriiheen tukea?
3. Mikä on takaisinkytkennät käytettyjen tietojen osalta? Mitä tulee takaisin tietojen hyödyntäjiltä?

Hannu vastasi kysymyksiin:

1. Miten Suomesta ulos ja Suomeen? On mietitty yhdessä Finpron kanssa. Jäätin pohtimaan todo-listaa. Pitäisikö saada yhtiö joka lähtisi viemään asioita ulos. Pystyttäisiin hyödyntämään tuloksia ehkä paremmin. Tanskassa on yhtiö. On petrattavaa. Muissakin maissa on malleja, joita voisi kopioida.
2. Budjettiriihestä tulee tai ei tule päätöksiä. Puhutaan muutamasta miljoonasta vuositasolla. Raha tarvitaan lupaviraston perustamiseen. Martti Heitemäki ja budjettiosasto ovat keskeisiä vaikuttajia.
3. Tiedon julkistamiseen ja tutkimushyötyyn. On mietitty tiedon avoimuuden näkökulmasta. Osa tiedosta ei julkista. Iso osa on vaikuttavuutta, saadaan referenssejä lääkkeille. Rajapinnassa onko vaikuttavaa vai ei.

Pekka Soini kertoi, että Tekes on halukas neuvomaan, miten pakotetaan yrityksen sijoittamaan tähän.

Puheenjohtaja veti keskustelun yhteen keskustelun toteamalla, että

1. On valmisteltava yksi A4 perusteluineen DigiNytin jäsenille etenemisen vauhdittamiseen, sillä ryhmällä on hyviä kontakteja, joita voisi hyödyntää. Mitä päätöksiä tulee tehdä, mitä hyötyjä saadaan.
2. Ekosysteemikokonaisuuden toimivuuden näkökulmasta rahoituskysymys, jota täytyy miettiä. Nykyiset rahoituksen instrumentit ja mallit eivät toimi (siilopohjaisia). Pitää olla myös poikkihallinnollista rahoitusta. Voisiko VAKE olla käyttökelpoinen tässä? On nostettava agendalle.
3. Tunnettuuskysymys ja markkinointi- ja myyntinäkökulma: Onko nykyisissä tai kehkeytyvissä organisaatioissa mahdollisuus ottaa koppii, ettei aina tarvitse perustaa uutta organisaatiota? Hyödynnettävyys muille sektoreille. Mikä olisi sovellettavissa? Ei kannata kaikkea miettiä tyhjältä pöydältä, vaan hyödyntää oppeja.

Pekka A-P kertoi tekoälytyön organisoitumisesta ja sen tavoitteista. Työ tehdään verkostojen verkostona, hyödynnetään olemassa olevia verkostoja. On keskeistä, että saadaan yritysten puolelta toimijoita. Vetäjien valinta on tehty: Mika Vehviläinen, alustataloutta Kimmo Alkio, kolmatta Osmo Soinivaara.

4 JTS-miljardi –digitalisaatiolla saatavat säästöt julkisessa hallinnossa vuoteen 2029 mennessä

Alustus: Olli-Pekka Rissanen, VM

Digitalisaatio on toiminnan muutosta ja keskeisin keino tuottavuuden lisäämisessä. Digitalisoinnilla voidaan laskea transaktiokustannuksia merkittävästi.

Haasteet:

- Halussa nykyaikaistaa lainsäädäntöä
- Osaamisessa ja erityisesti johtamisessa
- Ministeriöiden, virastojen, kuntien halussa tavoitella säästöjä
- VM:n keinoissa taata säästöt

Keskustelussa todettiin, että

- ei ole mahdotonta
- analyysi tunnistettiin, mutta ei ole syytä toivottomuuteen. Taustalla ovat julkisen hallinnon osaamisen ja johtamisen haasteet. On myös menestystarinoita.
- pitäisi saada muutama hyvä edelläkävijäorganisaatio, jotka näyttäisivät mallia ja joiden oppeja voitaisiin hyödyntää.
- digihankkeita on rahoitettu tuottavuusrahoista. Tuottavuusrahan hakemisessa pitää sitoutua leikkauksiin riippumatta siitä, miten hyvin hanke onnistuu. Tämä ei aina motivoi hyödyntämään tuottavuusrahaa. Mitkä ovat aidosti tuottavuutta lisääviä hankkeita? Missä hankkeissa vaikuttavuus on suuri?
- investointiajattelu pitää saada käyttöön
- hakujen prosesseja on olemassa useita erilaisia. Puhutaan tosi isoista asioista, julkisen sektorin toimintaytimeistä ja moraalin parantamisesta.
- hyvien ja huonojen organisaatioiden ero on prosessikyvykytydessä, prosessien kuvaamisessa, prosessijohtamisessa, lean-ajattelussa. Näissä myös D9 voisi auttaa.
- säästöpotentiaalia on varmasti, kun mietitään ja tehdään yhdessä.

- nykyistä prosessia ei pidä automatisoida, vaatii systeemisen muutoksen.

5 Finland After Next –visiotyön käynnistäminen

DigiNYT-seurantaryhmä päätti 7.6. kokouksessa syksyn agendasta, jonka yhteydessä DigiNYT-sihteeristö työstää seurantaryhmälle suositukset systeemiin muutokseen. Suositukset kootaan syksyn 2017 aikana entistä laajempaan yhteistyönä ottaen huomioon hallitusohjelman lisäksi muut keskeiset strategiat, linjaukset, tiekartat ja suositukset. Tarkoituksena ei ole tehdä niinkään uutta työtä, vaan koota yhteinen näkemys olemassa olevan työn pohjalta yhteiseksi visioksi Suomen yhteiskunnasta käynnissä olevan murrosvaiheen jälkeen.

Työnimeltään ”Finland After Next” valmistellaan syksyn 2017 aikana ja esitellään DigiNYT-seurantaryhmälle 14.12.

Alustus: Aleksi Kopponen, VM

Aleksi esitti videon. Isossa kuvassa on jo tehtynä tasot 1 ja 2. Aleksi kävi myös läpi muut tasot ylätasolla:

1. Ihmiskeskeinen yhteiskunta
2. Voittavien ekosysteemien muodostuminen Suomeen
3. Uusien asiakaslähtöisten palvelumarkkinoiden mahdollistaminen
4. Menestymisen edellytykset

Anna-Maija kertoi tavanneensa Singaporessa kollegoita eri maista. Singapore on pystynyt rakentamaan kokonaistarinan eli yhteisen vision. Suomi tarvitsee myös yhteinen visio, jota kaikki viestivät.

Keskustelussa tuli esille, että

- yhteistä kokonaistarinaa tarvitaan.
- hallinnon tulee muuttua konkretian kautta, sillä maailmakin muuttuu.
- ennakointikykyinen yhteiskunta, asiat muuttuvat koko ajan, vision ydin on yksinkertainen kaunis, toimii hyvin, mutta pitää markkinoida,
- nimi pitää muuttaa kuvaavammaksi.
- video on häkellyttävän hyvä.
- pitää löytää yhteinen visio ja eri toimijoiden roolit.
- materiaali ja video löytyvät suomidigi.fi -sivustolta.

Olli-Pekka Rissanen totesi, että 100 miljoonan investointirahaa on käytetty tiedon hyödyntämisen parantamiseen eikä juurikaan uusiin palveluihin.

6 Muut asiat

Ei muita asioita.

7 Seuraava kokous

Seuraava kokous 26.9. klo 15.15

8 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.15